

پلی تکنیکهای جدید التأسیس از انگلستان

سخنرانی پروفسور جیمز تاپینگ در پلی تکنیک تهران

«تحصیلات عالیه در انگلستان را نمیتوان بدون در نظر گرفتن وضع موجود فهمید. در حقیقت این سیستم براساس جوابگوئی منطقی بتقاضای صنایع، مردم، و کارگران بوده است. هر چیز که در جائی موجود نباشد مسلماً تقاضائی برای آن نیز وجود خواهد داشت».

با در نظر گرفتن مطالب فوق میتوان تیجه گرفت که سیستم دوروشی (دوسیستمی) در تعليمات عالیه تیجه احتیاجات اجتماعی و اقتصادی که ریشه آن در توسعه صنعتی انگلستان در قرن نوزدهم بوجود آمده است میباشد. اگر ما از ابتدا شروع کنیم و دو مرتبه سازمان دهیم، مطمئن هستیم که سازمان تعليماتی ما از آنچه که داریم بهتر خواهد شد.

گر بر فلکم دست بدی چون یزدان
برداشتمی من این فلک را زمیان
وز نو فلکی دگر چنان ساختمی
کازاده بکام دل رسیدی آسان.

بدین ترتیب تاریخچه سیستم دانشگاهی ما به قرن دوازدهم بر میگردد که در سالهای اخیر توسعه زیادی یافته است. بمنظور تأمین هدفهای یک عصر صنعتی، اکثر دانشگاهها قسمتهای فنی و علمی بوجود آورده‌اند. وهمچنین ما یک سیستم از دانشگاه‌های است. اکنون چند صد دانشگاه فنی وجود دارد که جوابگوی تقاضای صنعتی و بازرگانی از نظر تأمین تکنیسین و کارگر و متخصصین فنی میباشند. در اکثر

* Rabin مسئول کمیته‌ای بود که مأمور شد تعليمات عالیه انگلستان را مطالعه نموده و پیشنهاداتی برای بهبود وضع آموزشی ارائه نماید.

ما پیشرفت‌های صنعتی خود را در انگلستان مدیون تحصیلات عالیه، مخصوصاً تعليمات فنی؛ نه تنها از طریق دانشگاه‌ها بلکه از طریق دانشکده‌های صنعتی عالی میدانیم. گاهی اوقات دانشگاه‌ها بنام قسمتهای مستقل تحصیلات عالیه و دانشکده‌های فنی بعنوان پخش‌های دولتی شناخته می‌شوند، هدف از لغت مستقل و دولتی عبارت است از نحوه اداره دانشکده‌ها و دانشگاه‌ها. دانشگاه‌ها تا حد زیادی از کنترل دولت خارج بوده در صورتیکه دانشکده‌های فنی اینطور نیستند. وقتی در مردم دو قسمت پیچیده تحصیلی بحث میکنیم آنها را سیستم دو روشنی یادو سیستمی مینامیم که استفاده از کلمه دو سیستمی بسختی قبل از طبق با دستگاه تحصیلات عالیه انگلستان است. نحوه تعليمات انگلستان اغلب تیجه پیشرفت و تقاضای جامعه صنعتی بوده و بجرات میتوان گفت که براساس یک برنامه مدون و یک فلسفه بخصوصی نبوده است.

* Rabins در گزارشی میگوید:

«تحصیلات عالیه براساس یک برنامه مدون و با یک سیر تکاملی ایجاد نشده است. روشنی که بوجود آمده تیجه یک سری ابتکارات بخصوص با در نظر گرفتن احتیاجات و شرائط مخصوص بوده است».

Rabins ادامه میدهد:

«فقدان یک برنامه مدون برای هر چیز الزاماً دلیل عدم موفقیت آن نیست». گزارش دیگری توسط کمیته Crowther در ضمن اینکه از یک سیستم تحصیلات عالیه صحبت میکند ولی مشخصات آنرا بشرح زیر بیان میکند:

قبول این شورا را با موقیت بپایان میرسانیدند بود. شورای مذکور مدارج جدیدی بوجود آورد که بنام دیپلم ممتاز صنعتی نامیده میشود. تعدادی از دانشکده های فنی در طی چند سال اخیر بسطح مورد قبول این شورا رسیده و تعداد زیادی از دروس آنها مورد قبول قرار گرفته است. بیشتر دروس آنها از نوع دروس ساندویچی میباشد، و معمولاً تا چهار سال ادامه خواهد داشت. در هر سال تحصیلی دانشجو شش ماه آنرا درس کلاس حاضر شده و شش ماه بقیه را در کارخانجات بفرار گرفتن تجربیات عملی مشغول خواهد شد، و این مشوق دانشکده ها بود. در حقیقت از آنها انتظار میرفت که دروس جدیدی بوجود بیاورند (نه همان دروس قدیمی با اسمهای جدید) یعنی دروس مورد توجه مخصوص دانشکده ها و دروسی که با پیش فتهای صنعتی و علمی مطابقت داشته باشد. این آزمایش جالب تعلیماتی خیلی موقیت آمیز بود. دیپلم صنعتی مورد قبول صفت و اجتماع و خود دانشگاهها قرار گرفت و بصورت یک درجه دانشگاهی عالی تلقی شد. این باعث تعجب نیست که صنعت دانشجویان موفق دارای دیپلم صنعتی را بسرعت پذیرفت زیرا صنعت خود کمک زیادی برای تعلم آنها کرده بود. همچنین جای خوشبختی بود که این دانشجویان بعنوان دانشجویان محقق در بخش های مختلف دانشگاهها پذیرفته شده و حتی بعضی از آنها تحصیلات خود را برای اخذ درجه Ph.D. ادامه دادند. پیشرفت دیگر در سال ۱۹۵۵ بوجود آوردن ده دانشکده عالی صنعتی بود. اینها دانشکده های صنعتی بودند که در سطح بالائی قرار داشتند و به آنها درجه بالاتری داده شد و توصیه شد که کاملاً نیروی خود را برای تعلیمات در سطح عالیه بکار ببرند و بهترین شرایط کار را بوجود آورند و تحقیقات و دروس بالاتر از لیسانس را فراهم کنند. اینها از هر نظر دانشگاه بودند بدون اینکه اسم آنها دانشگاه باشد.

دانشکده های قدیمی دروس پیشرفته علمی تدریس میشود که همان دروس در سالهای بعد تکرار شده، و این خود معمولاً نتیجه سیستم دوره ای است. هر یک از دو قسمت اصلی سیستم دوره ای بطور جدا گانه و با خصوصیات مختلف بوجود آمده است و از نظر اجتماعی و محصلین دو سیستم جدا شناخته شده است و محققان بطور متفاوت اداره شده اند و در مقابله با این دو سیستم اجازه داده شده است که نه تنها در بعضی از قسمت ها سهیم باشند بلکه تا حدی تداخل نیز داشته باشند. برای مثال بعضی از دانشکده های صنعتی با دانشگاه در یک شهر قرار گرفته و یا نزدیک یکدیگر میباشند و روابط بخصوصی با دانشگاه های همسایه بوجود آورده اند تا دانشجویان این دانشکده ها بتوانند درجات علمی از آن دانشگاه ها اخذ نمایند. بهترین نمونه باز دانشگاه لندن است که این رابطه را تا حد زیادی با دانشکده های صنعتی حفظ نموده است. سابقه تاریخی این سیستم در دانشگاه لندن به سال ۱۸۵۸ بر میگردد. سابقاً عده زیادی از متخصصین و مهندسین از این سیستم برای اخذ درجات علمی عالی استفاده نموده اند و در اغلب موارد از کلاس های نیمه وقت Part time که معمولاً آنرا (راه دشوار) مینامند استفاده شده است. کوشش ما بعد از جنگ جهانی مخصوصاً در ده سال اخیر برای بوده است که کلاس های نیمه وقت مرسوم را که محدودیتها و دشواری هایی داشته اند با سیستم دیگری که بیشتر با تقاضای نسل امروز مطابقت دارد معاوضه کنیم این یک دوره تعویض سیستم تعلیماتی بوده است.

قدمی بمنظور رسیدن به این هدف در سالهای ۱۹۵۶ - ۱۹۵۵ برداشته شد و در این سالها شورای ملی جوائز فنی (N.C.T.A.) بوجود آمد. این یک انجمن مستقلی بود که وظیفه آن بوجود آوردن و ارائه دادن جوائز فنی عالی به دانشکده های فنی که دروس مورد

سپهیم شدن در کارهای «کمیته ملی جوائز صنعتی» (تأسیس در سال ۱۹۵۵) و تمام افکار تعلیم و تربیتی مهم که با دیپلم صنعتی رابطه داشتند بود.

رابین پیشنهاد تشکیل یک هیئت جدیدی، (هیئت جوائز ملی آکادمی) را کرد و این پیشنهاد از مهیج ترین پیشنهادات گزارش بود. زیرا منتهی به اعطاء امتیاز Charter به هیئت و بنا بر این قدرت دادن درجات شد - این یک موقفيت کاملاً جدیدی در بریتانیا بود زیرا قبل فقط دانشگاهها دارای این قدرت بودند. این هیئت (تأسیس در سال ۱۹۶۲) دارای قدرت اعطاء درجات به اشخاصی که دروس مصوبه هیئت را در تأسیسات تعلیم و تربیتی (غیر از دانشگاهها) دنبال کرده‌اند می‌باشد. درجات بالاتر از درجات اولیه‌نیز قابل اعطاء است.

هیئت فوق الذکر تابحال ۴۹ دانشکده و ۲۰۰ درس آموزش ابتدائی دانشگاهی را برسمیت شناخته است. این کمیته بخلاف «کمیته ملی جوائز صنعتی» با یک سلسله مواد درسی که جامع‌تر از علم و صنعت است مربوط نمی‌شود. دروسی درباره بازار گانی و همچنین یک عدد دروس در هنر و مطالعات اجتماعی بوجود آورده شده که بیشتر این دروس پیروالگوی ساندویچی بوده، ولی بقیه آنها سه ساله معمولی می‌باشند. اکثریت این دروس درجه‌ای افتخاری بوده ولی بارهای از آنها به یک درجه معمولی منتهی می‌شوند.

درجه فوق لیسانس علمی و هنری هیئت‌جانشین دیپلم فنی شده‌است، و دیپلم فنی بعلاوه درجات لیسانس علم و لیسانس هنر از بین رفته است، کمیته درجات فوق لیسانس در علم و هنر در صورت اتمام موقفيت آمیز دروس ما فوق لیسانس و درجه دکترای فلسفه، Ph.D برای کارهای تازه که هم در صنعت و هم در محیط دانشکده انجام شده باشد و در ضمن تحت سر پرستی نیز بوده باشد اعطاء می‌کند. تابحال فقط چند

اینها سهم بزرگی در موقفيت دیپلم فنی و دروس ساندویچی و بالاخر در تعليمات فنی داشتند و این خود تأثیر زیادی در تعليمات آموزش صنعتی داشته است. در سال ۱۹۶۳ کمیته را بین طی گزارشی توصیه کرد که بدانشکده‌های عالی صنعتی مقام دانشگاهی داده شود و هشت عدد از آنها فوراً دانشگاه شناخته شدند. و دو تای دیگر دانشکده‌های دانشگاه موجود شناخته شدند. بنابراین ما دارای ده مؤسسه فنی در سطح دانشگاهی می‌باشیم که هشت تای آنها دانشگاه صنعتی مستقل شده‌اند. آنها از قسمت عمومی به قسمت خود مختار تعلیم و تربیت عالی انتقام داده شده و در حال حاضر با سایر دانشگاهها جزو مسئولان (کمیته اعطائی دانشگاه) می‌باشند. امروز میخواهیم درباره اثرات عمل فوق الذکر بر روی دانشکده‌های عالی صنعتی صحبت کنم، البته این اثرات قابل ملاحظه می‌باشند. بعبارت دیگر میخواهیم درباره نتایج جدائی و جایگزینی بالا گفتگو کنم. باید فوراً مذکور شوم که عمل بالا دیگر قابل تکرار نیست چون هر دو قسمت هنوز از نتایج پیوند بالارنج می‌برند. با جدا کردن دانشکده عالی صنعتی از قسمت عمومی، کمیته Rabins با مسئله طراحی سیاستی برای سایر دانشکده‌ها بخصوص برای آن دسته از دانشکده‌های فنی که در حدود ۴ تا ۵۵ درصد (دانشکده‌های بزرگتر بنام دانشکده‌های منطقه‌ای خوانده می‌شوند) در سطح دانشگاهی فعالیت دارند مواجه شد. این دانشکده‌ها مسئول یک عدد درس‌های شبیه بوده و ضعیف‌تر از دانشکده هستند. در مقام مقایسه با دانشگاه‌های دارای تنوع و دانشجوی بیشتری هستند و بعبارت دیگر جامع‌تر می‌باشند. قبل تعدادی از دانشکده‌ها مانند دانشکده‌های صنعتی عالی در آماده کردن دانشجویان برای درجات دانشگاهی زیر نظر سیستم خارجی دانشگاه لندن فعالیت می‌کرند. فعالیت مهمتر آنها عبارت از

بالا در آنها انجام میگیرد. تعداد این گونه مؤسسات هنوز بطور دقیق معلوم نشده است ولی ۲۸ دانشکده پیشنهادشده‌اند، نقشه اینست، که روی تدریس عالی که امروزه میان پسیاری از دانشکده‌ها پخش شده است در تعداد محدودی از مرآکز اصلی تمرکز داده شود.

با وضع فعلی و با بخاطر آوردن تاریخ دانشکده‌ها چنین بنظر می‌آید که نقشه صحیحی باشد ولی دیگران با دو سیستم موازی تعليمات عالی‌محاذفه میورزند، مخصوصاً در زمانی که کادر آموزشی و منابع محدود و گران می‌باشند. در فکر من، این نقطه نظر، وزنه سنگینی در تاریخ پیشرفت این دانشکده‌ها ویا و قیمت فعلی آنها در زندگی منطقه‌ای که در آن رشد کرده‌اند بوجود نمی‌آورد. باید کلمه‌ای درباره تعداد دانشجویان بگوییم. در قسمت عمومی تعداد دانشجویان (تمام وقت و نیمه وقت) که در سطح درجه‌اول دانشگاه در سال‌های ۱۹۶۶-۶۷ تحصیل می‌کردند در حدود ۲۰۰۰۰ بوده، از این عدد ۷۰۰۰ نفر در دانشکده‌های (کمیته ملی جوانان آکادمی - C.N.A.A.) در میخواندند و سایرین برای درجاتی عالی که ارزش کمتری از استاندارد لازمه برای گرفتن درجه است، دارند. دسته دوم هزارها دانشجو هستند که در حال حاضر استخدام شده و فقط برای دروس نیمه وقت روزانه و یا شبانه که ممکن است به یک درجه و یا استاندارد پائین‌تری می‌گردند، وقت دارند. دولت اظهار کرده‌انشکده‌هایی که تعليمات عالیه را در اختیار مردم می‌گذارند باید جامع باشد بدین ترتیب که آنها باید احتياجات دانشجویان سه طبقه را برآورند. هدف جامع و چگونگی کارایین مرآکز بطور کامل آنها را از سایر انواع مؤسسات تعليم و تربیت عالیه مشخص می‌سازد. «وزیر علوم و تعلیم و تربیت در آوریل ۱۹۶۷ به تشکیل پلی‌تکنیک‌ها اشاره کرد»

درجه عالی اعطاء شده‌اند ولی در سال ۱۹۶۷-۶۸ تعداد ۴۳۰ داوطلب برای درجات تحقیقی ثبت نام کرده‌اند و ۱۲ درس که ممکن است بدرجات فوق لیسانس علمی هیئت می‌شود وجود داشت، در سال ۱۹۶۷-۶۸ یازده درجه دکترا اعطاء شد.

پیش‌بینی اینکه این تغییر و تحولات چه راهی در پیش می‌گیرد مشکل است ولی اخیراً یک پیشنهاد مهم که عبارت از تشکیل پلی‌تکنیک بود شده است. و یک نامه سفید بعنوان «نقشه‌ای برای پلی‌تکنیک و سایر دانشکده‌ها» در ۱۹۶۶ به پارامان عرضه شد که مقاصد حکومت را در تمرکز دروس برای درجه‌های تمام وقت در عده‌ای از مرآکز مهم با کادر آموزشی، ساختمان‌ها و وسائل لازم که استاندارد بهتری بدهست آمده و نگهداری شود دانسته است.

این مؤسسات بنام پلی‌تکنیک خوانده شده‌اند و برای دو دسته از دانشجویان بوجود آمده است. دسته اول آنائي هستند که احتیاج به دروسی از تعليمات عالی که ارزش کمتری از استاندارد لازمه برای گرفتن درجه است، دارند. دسته دوم هزارها دانشجو هستند که در حال حاضر استخدام شده و فقط برای دروس نیمه وقت روزانه و یا شبانه که ممکن است به یک درجه و یا استاندارد پائین‌تری می‌گردند، وقت دارند. دولت اظهار کرده‌انشکده‌هایی که تعليمات عالیه را در اختیار مردم می‌گذارند باید جامع باشد بدین ترتیب که آنها باید احتياجات دانشجویان سه طبقه را برآورند. هدف جامع و چگونگی کارایین مرآکز بطور کامل آنها را از سایر انواع مؤسسات تعليم و تربیت عالیه مشخص می‌سازد. «وزیر علوم و تعلیم و تربیت در آوریل ۱۹۶۷ به تشکیل پلی‌تکنیک‌ها اشاره کرد»

این مؤسسات البته جدید هستند. آنها دانشکده‌های فنی انتخاب شده‌ای هستند که اکنون مقدار زیادی از کارهای مربوط به گرفتن یک درجه و مطالعات

در سپتامبر ۱۹۶۸ این عدد ۱۵۵۰۰ بود. تعداد دانشجویان مزبور البته از تعدادی که در دانشگاه‌ها ثبت نام کرده‌اند بسیار کمتر است. تا ۱۱ اکتبر ۱۹۶۶ کلیه دانشجویان تمام وقت در دانشگاه‌ها به ۱۸۴۰۰۰ رسیده بود، در حالیکه در اکتبر ۱۹۶۷ این عدد به ۲۰۰۰۰ رسیده دولت پیش‌بینی کرده که تعداد دانشجویان تاسال ۱۹۷۱-۷۲ به ۲۲۰۰۰ تا ۲۵۰۰۰ خواهد رسید. در اکتبر ۱۹۶۸ این رقم در حقیقت ۲۱۲۰۰ بود.

هنگامیکه تعداد دانشجویان بین می‌آید دو

یا سه سؤال مهم پیش می‌آید.

اولاً آیا تعداددانشجویان برای احتیاجات ملی کافی است و ثانیاً این ارقام و احتیاجات در سالهای آینده چگونه تغییر خواهد کرد؟ نکته مهم تر اینست که دانشجویان چگونه باید بین دو قسمت تقسیم شوند. این سؤالی است که همواره تخمین‌ها و پیش‌بینی‌هادر بازه آن بدون استثناء غلط بوده است چون تعبیر اطلاعات حاضر و پیش‌بینی تغییر آنها در آینده بسیار مشکل است.

کمیته را بین بهر حال جوابهای سنجیده‌ای به تمام این سوالات داد. اشکال عمده این کمیته در ارزش‌یابی احتیاجات ملی بود، و باین نتیجه رسید که ماهیچ اساس قابل اطمینانی برای شناختن تمام احتیاجات برای مدت زیادی نداریم «توصیه‌های این کمیته برای تهیه گنجایش لازم در دانشگاهها و سایر مؤسسات بنا بر احتیاجات گذاشته شده بود و ملاک تصمیم آنها تخمین تعداد دانشجویان احتمالی بوده است. در تعیین این تخمین‌ها آنها فرض کردند که دروس تعلیمات عالیه باید برای تمام آنها ایجاد که از نظر قدرت و استعداد سایرستگی دارند و شخصاً مایل بادامه دادن تحصیل بالارود.

شکی نیست که در چند سال آینده ترقیات قابل ملاحظه‌ای در تمام قسمت‌های تعلیمات عالی بوجود خواهد آمد.

بطور حتم در دانشگاهها، نه تنها از حيث اندازه، بلکه در دروس، تدریس و کنترل عمومی (که در آن به رابطه آنها با دولت و کادر تدریسی و شرکت دانشجویان اشاره می‌کنم) تغییرات در قسمت عمومی هم قابل ملاحظه خواهد بود، مرکز مورد توجه و گفتگو پیشرفت پلی تکنیک جدید خواهد بود. شاید من جرأت کنم که یک نظریه شخصی را درباره رشد این مؤسسات و چگونگی مقابله آنها با موقعیت جدید بیان کنم.

۱- پلی تکنیک‌ها که در حدود سی عدد هستند، تبدیل به مؤسسات تعلیمات عالیه‌ای می‌شوند که در ضمن مکمل دانشگاه‌های ز خواهند بود. با یک سلسه دروس

را بین بطریقی که مخلوطی از ایده آليس و ادراک Common Sense عملی را نشان میدهد اظهار داشت که:

«تعلیم و تربیت، ظرفیت بشر را برای ادراک تفکر و خلق بکار می‌اندازد، و این یک صفت مشخص از هدف‌های اصلی این دوره است که این اصل را احساس مینماید، درجایی که ظرفیت دنبال اینگونه فعالیت‌ها است، آنجا که باید ظرفیت مورد توجه قرار گیرد.»

وبعد اضافه کرد:

«گرچه ما احتیاجات فعلی را اساس اصلی

سطح‌ها اثر روح انگیزی درسا بر قسمت‌های خواهد گذاشت.» و دوباره «حد فاصلی بین تدریس و تحقیق وجود ندارد آنها مکمل و فعالیت‌های مربوط بهم هستند». گمان کنم که تحقیق در پلی‌تکنیک‌ها با کمک کمپانی‌ها و صنایع محلی پیش‌برود. ولی اهمیت تحقیق در دانشگاه را خواهد داشت.

۷- کمک‌بزرگی به تعلیم و تربیت بعداز‌لیسانس با عرضه داشتن دروسی که فارغ التحصیلان سال‌های گذشته را در رشته‌های جلورونده تئوری و یا عمل آشنا می‌سازد می‌کند. چون این وظیفه پلی‌تکنیک‌ها مانند وظیفه بسیاری از دانشگاه‌ها خواهد بود. امید است که همکاری نزدیکی بین دانشگاه‌ها و پلی‌تکنیک‌ها بوجود آید. بطور حتم این همکاری درسا بر قسمت‌های فعالیتی آنها نیز لازم است.

۸- پلی‌تکنیک‌ها استقلال پیشتری در آینده بدست خواهند آورد و ممکن است که درجات خود را مستقیماً و بوضع کمیته ملی جوانان آزادمی که اکنون درجات آنها را اعطاء مینماید صادر نمایند و در عین حال بودجه لازم خود را مستقیماً از دولت بجای مقامات محلی دریافت دارند.

متوجه هستم که ممکن است تمجید مراتب تعلیماتی که ظاهرآً اتفاقی رشد کرده‌اند برای شما مشکل باشد. زیرا این مراتب تعلیماتی با مقدار بسیار کمی نقشه ریزی و جواب تجربی به مسائل روز بوده است. امیدوارم که فقط ایده‌ای از طرز فکری که ما را وادار با نجام آن کرده است بشمداده باشم. میتوانم بشما اطمینان دهم که من احساس می‌کنم از میان یک دوره هیجان انگیز تعلیم و تربیت انگلیسی جان سالم بدر برده‌ایم.

درجه‌ای و سایر دروس (حرفه‌ای) که در سطح پائین تری قرار دارند و بعارت بهتر، آنها جامع خواهند بود.

۲- آنها نه فقط دارای دانشجویان تمام وقت خواهند بود، بلکه تعداد زیادی از آنها فقط جزئی از روز و یا عصر را درس خواهند خواند.

۳- هم آهنگی این مؤسسات منطقه‌ای با صنعت و بازرگانی محلی خواهد بود و هم آهنگی ملی در درجه دوم قرار می‌گیرد.

۴- عده زیادی از دروس تمام وقت آنها بصورت ساندویچی در خواهد آمد باین صورت که دانشجویان تعلیمات عملی در رشته‌ای که رابطه نزدیکی با تحصیلات آنها در پلی‌تکنیک دارد خواهند دید. تأثیر آنها بر کیفیت و چگونگی تعلیمات صنعتی عموماً قابل تحسین خواهد بود.

۵- آنها در دروس درجه‌ای با سطح پائین تر به احتیاجات آنسته از دانشجویان که یک درس درجه‌ای ممتاز را مشکل می‌بند جواب خواهند داد. این تعداد عده کمی از دانشجویان که به دانشگاه‌میروند نیست - و احتمالاً در سال‌های آینده این تعداد بالا خواهد رفت. کشور نمی‌تواند آنها را بطرق گران قیمت تربیت کرده و سپس آنها را رد کند، بلکه باید راه بهتری پیدا نماید.

۶- پلی‌تکنیک‌ها در کار مافوق درجه اویله و همچنین تحقیق شرکت خواهند کرد. این یک موضوع قابل گفتگو و انتقاد است چون عده‌ای از اشخاص که جزو کادر پلی‌تکنیک‌ها نیستند، چه در دولت و چه در دانشگاه‌ها، معتقدند که تحقیق در پلی‌تکنیک‌ها باید محدود شود چون این مؤسسات فقط تدریسی هستند. قابل تعجب نیست که اگر کادر پلی‌تکنیک گفته را بین را در جواب این عده بدنهند «طرق عالی در بالاترین